

Čeština s Pepou

J.R.R.Tolkien – Pán prstenů

PhDr. Dana Brdková

Lektorka

Bankovní akademie a VŠFS

Pro použití v rámci projektu eMaturity

Umělecký text

Za celý svůj dlouhý ničemný život nepoznala Odula takovou bolest, ani se jí o ní nesnilo. Ani nejudačnější gondorský voják, ani nejobdivnější skřet v pasti jí nikdy takto nevzdoroval a nezasáhl mečem její milované tělo. Projel jí třas. Zvedla se, aby se bolesti vytrhla, zhroutila údy pod sebe a křečovitě odskočila nazad.

Sam padl na kolena Frodovi u hlavy. Z ohavného puchu mu přecházely smysly, oběma rukama však dál svíral jílec meče. Mlhou před očima si matně uvědomoval Frodovu tvář, zarytě bojoval o sebevládu a snažil se vybřednout z mdloby, která ho přepadla. Pomalu zvedl hlavu a spatřil Odulu jen pár kroků od sebe, jak po něm mžourá, ze zobáku jí kanou jedovaté sliny a pod poraněným okem vytéká zelený sliz. Krčila se tam s třesoucím se břichem rozpláclym na zemi a chvějícími se oblouky nohou, a sbírala se k dalšímu skoku – tentokrát zdrtit a ubodat k smrti: ne pouze lehce uštknout, aby se potrava nezmítala, tentokrát zabíjet a trhat.

Neumělecký text

Mezi bezobratlými mají nejdokonalejší zrak hlavonožci. Tedy chobotnice, olihně nebo třeba krakatice.

Jejich komorové oko se stavbou podobá lidskému. Hlavonožci s ním vidí velice dokonale, což má své opodstatnění. Jde totiž o velké dravce, kteří pronásledují jiné vodní živočichy. Dobrý zrak je pro ně nutností.

Oči hlavonožců jsou dokonce schopny rozeznávat i barevné odstíny, vidí tedy barevně. Protože mají chobotnice nebo hlavonožci obecně i velice dobrou paměť, dokáží si zapamatovat místo úkrytu a pravidelně se do něj vracejí.

Další typ komorových oček najdeme u jiných měkkýšů, například u mlžů. Třeba mořská hřebenatka známá mezi sběrateli jako „plochá miska“ nemá jedno velké oko. Na stopkách kolem lastur a na plášti u ní najdeme očka, která jsou sice komorová, ale mají jednoduchou stavbu. Umožňují registrovat hlavně intenzitu a směr dopadajícího světla.

(Lidové noviny 18. listopadu 2006)

